

JAN KOCHEL, *Katecheza misyjna w Ewangelii Łukasza i Dziejach Apostolskich. Biblijno-katechetyczne studium narracyjne* (Opolska Biblioteka Teologiczna 133), Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2013, ss. 224, ISBN 978-83-63950-17-0.

W 2013 r. Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego poszerzyła swą ofertę o kolejną (133) publikację, autorstwa ks. prof. Jana Kochela, zatytułowaną: *Katecheza misyjna w Ewangelii Łukasza i Dziejach Apostolskich. Biblijno-katechetyczne studium narracyjne*. Już w pierwszej recenzji, którą Łukasz Laskowski zamieścił w „Veritati et caritati”, podkreślone zostały „praktyczne” walory recenzowanej publikacji. Rozprawa ks. Kochela jest odpowiedzią na zapotrzebowanie współczesnego Kościoła na nową ewangelizację, ponieważ „(...) podobnie jak wspólnota Kościoła, opisana przez św. Łukasza, tak i Kościół współczesny szuka właściwej metody, by na nowo opowiedzieć «wydarzenie Jezusa» w czasach naznaczonych globalizacją i laicyzacją” Punktem wyjścia swych rozważań autor uczynił „rozwój pierwszej ewangelizacji wspólnot chrześcijańskich Kościoła, by nauczyć się czegoś z sukcesów i porażek naszych poprzedników”

Już we wprowadzeniu czytelnik otrzymuje imponującą porcję wiedzy na temat dotychczasowego stanu badań dotyczących katechezy narracyjnej, a przeglądając

bogata bibliografię, należy zauważyć, że ks. J. Kochel dla uwypuklenia tematu w komparatystycznym ujęciu korzystał nie tylko z klasyki pism teologicznych, ale też z najnowszych dokumentów Kościoła, a przede wszystkim z licznych najnowszych publikacji – tematycznie związanych z opracowywanym zagadnieniem – z kręgu nie tylko polskiej, ale i zagranicznej literatury teologicznej.

„Nawracajcie się i wiercie w Ewangelię” – to hasło programu duszpasterskiego Kościoła w Polsce w 2015 r. Wydaje się, iż omawiana książka może stanowić doskonałą pomoc w głębszym i owocniejszym przeżywaniu tego roku. Autor bazuje na Łukaszej narracji, która pod natchnieniem Ducha Świętego adresowana jest do „dostojnego Teofila” i innych nawróconych na chrześcijaństwo zhellenizowanych pogan i Żydów. Wiemy, że wiara i nawrócenie rodzą się pod wpływem słuchania i czytania Słowa Chrystusa (por. Rz 10,17). Dlatego tym bardziej niniejsza recenzowana książka daje okazję, by po raz kolejny, na nowo, podjąć głęboką odnowę wewnętrzną. Okazja to podwójna: z racji wyżej wspomnianego hasła roku duszpasterskiego, a nade wszystko z powodu niewątpliwych pożytków intelektualnych i duchowych, które przynosi lektura tejże książki.

Autor recenzowanej publikacji jest cenionym wykładowcą katechetyki i pedagogiki chrześcijańskiej na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego oraz rzeczoznawcą ds. programów i podręczników Komisji Wychowania KEP. Znały jest szeroko dzięki stronie internetowej „Szkoła Słowa Bożego” (<http://www.ssb24.pl/>), której jest redaktorem naczelnym, a także jako duchowy uczeń kard. Carlo Marii Martiniego i promotor jego medytacji biblijnych metodą *lectio divina*. Zatem właściwe i pełne zrozumienie publikacji ks. Kochela z pominięciem jego duszpasterskich przymiotów oraz naukowej i pastoralnej spuścizny kard. Martiniego byłoby niepełne i krzywdzące.

Monografia, licząca 224 strony, składa się z pięciu rozdziałów. Rozdział I (s. 25–60), o charakterze wprowadzającym pt. *Struktura i narracyjny charakter dzieła św. Łukasza*, przedstawia dzieło ewangelisty, poddając je analizie biblijnej z narracyjnego punktu widzenia. Niewątpliwie zaletą tego rozdziału, a także i następnych jest pieczołowicie opracowany wykaz tabel i schematów, przez co recenzowana pozycja staje się wizualnie atrakcyjniejsza i bardziej przejrzysta.

Rozdział II, pt. *Katecheza misyjna Jezusa według Łukasza* (s. 61–92), prowadzi czytelnika do programowego orędzia Jezusa, wygłoszonego w rodzinnej nazaretańskiej synagodze (Łk 4,16-30). W tym wydarzeniu objawia się misyjna samoświadomość Jezusa. Autor analizując Jezusowe katechezy narracyjne, ukazuje Go jako: Ewangelizatora, Nauczyciela i Mistrza. Boża pedagogia w kontekście katechezy misyjnej osiąga swój kulminacyjny punkt w Chrystusowym nakazie misyjnym (Łk 24,48; Dz 1,8). Omawiany rozdział nie zatrzymuje się tylko na podaniu

konkretnych siglów odnośnie do omawianego tematu, ale nade wszystko eksplikuje przypowieści Jezusa – „uprzywilejowaną formę Jego nauczania” Pośród relacji czterech Ewangelistów, narracja Łukaszcza zajmuje najwięcej, bo aż ok. 52%. Kochel w tym rozdziale podejmuje się bardzo szczegółowej, egzegetycznej analizy dwóch przypowieści na temat królestwa Bożego (o ziarnie gorczycy oraz o kwasie chlebowym). Jezus nigdy nie podał definicji królestwa Bożego, lecz o nim opowiadał, przekonując o jego permanentnym dynamizmie na zasadzie kontrastu: „małe ziarno – duże drzewo” Ostatecznie każda Jezusowa przypowieść chce coś więcej nam ukazać niż tylko kontekst historyczny, który jest niejako oknem (co?, gdzie?, kiedy?). Analiza narracyjna, jak przypomina dokument Papieskiej Komisji Biblijnej pt. *Interpretacja Pisma Świętego w Kościele*, staje się zwierciadłem, w którym każdy z czytelników winien zobaczyć siebie, swoje sprawy, wysunąć domysły na temat tego, co Chrystus chce mi powiedzieć, finalnie zrodzić pytanie, co dana przypowieść wnosi do mojej z Nim relacji. Wartym podkreślenia w tym rozdziale jest fakt, iż autor odnosi się do aktualnych problemów Kościoła. Przypomina o ważnym przemówieniu do katechetów i nauczycieli religii kard. J. Ratzingera z okazji Roku Jubileuszowego, odnośnie do sposobów nowej ewangelizacji. Kochel z tego przemówienia papieża-emeryta Benedykta XVI wyciąga wnioski i zachęca do „odważnego podjęcia wyzwań misji ewangelizacyjnej – misji rozpoczęcia od nowa na wzór pierwotnej szkoły ewangelizacji, w której sam Jezus nauczając w przypowieściach, wskazywał na logikę Bożego działania, odpowiadając w ten sposób na obawy uczniów, oczekujących natychmiastowych sukcesów i wielkich liczb”

Treść III rozdziału (s. 93–114) stanowi analizę katechezy narracyjnej św. Piotra. Autor zaznacza, iż trzeci ewangelista stopniowo ukazuje postać Apostoła na zasadzie sekwencji od imienia „Szymon“ do imienia „Piotr“, przez co czytelnik wyraźnie dostrzega, iż Mistrz z Nazaretu stopniowo przygotowywał Szymona Piotra do roli przewodnika, nauczyciela i wychowawcy innych. Następnie przedstawia i przybliża św. Piotra jako apostoła i świadka dla judeochrześcijan i pogan.

Rozdział IV (s. 115–136) to „Łukaszcza wizja katechezy misyjnej św. Pawła” Autor analizuje kerygmat Apostoła Narodów oraz jego mowy katechetyczne. Rekapitulacja rozdziału to całościowe porównanie dziejów św. Piotra i św. Pawła.

Wreszcie rozdział V (s. 137–162) to *résumé* całej publikacji. J. Kochel podkreśla podwójną rolę autora dyptychu, „który potrafi łączyć misję nauczyciela i wychowywania w wierze z posługą historyka i teologa” Rozdział ten poświęcony jest katechezie narracyjnej św. Łukaszcza, w sposób szczególny ukazane zostają Dzieje Apostolskie jako naczelnny przykład katechezy narracyjnej. Nadto raz jeszcze

wybrzmiewają praktyczne odniesienia katechetyczno-pastoralne, które rodzą się z analizy i percepcji narracyjnej.

Erudycja rozprawy ks. J. Kochla zmusza czytelnika do pogłębionej refleksji w procesie percepcji i recepcji Łukaszowego dyptyku. Autor, analizując treści i struktury wypowiedzi Łukasza, prowadzi poszukiwania interdyscyplinarne. Zgodnie z ustaleniami nauk humanistycznych, świat przedstawiony w dziele epickim to m.in. zdarzenia i bohaterowie osadzeni w konkretnym środowisku społecznym, działający na tle procesu historycznego i realiów obyczajowych oraz ich przeżycia, myśli, postawy oraz konflikty psychologiczne.

Szymon Stępniaak